

Turkish A: literature – Standard level – Paper 1
Turc A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Turco A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Tuesday 13 November 2018 (afternoon)

Mardi 13 novembre 2018 (après-midi)

Martes 13 de noviembre de 2018 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Verilen pasajlardan **biri** hakkında yönlendirilmiş edebi analiz yazınız. Yanıtınız verilen iki yönlendirici sorunun yanıtını da içermelidir.

1.

Buna tıpta büyüme mi deniyor?

Evlerin salonlarında çocuklar etkilenir mi diye düşünülmez, yemek masasına kadar inen bir dumanın içinde sigara içilirdi.

Pimapen¹ denen manasız malzeme keşfedilmemişti. Bulduğun balkonu kapatmak ayıptı.

Çocuklar o açık balkonlarda yere yatar, sokaktan geçen arabalara soğan patates atardı.

5 Soğan patates ucuzdu, annenle baban da fark etmezdi!

Hayat pahalılığı denilen şeyi bilmediğimiz yıllardı.

Tek kişinin para kazandığı evlerde anneler kürk giyer, gazinolara gidilir, meyhanede piyanist şantörün yanında, babanın elinde mikrofon, annen babana âşık(mış) gibi bakarken çekilen fotoğraflar salon masasının üstünde sabahı beklerdi.

10 Öyle “çocukları evde bıraktık” da “aman efendim bunların iç sesleri ne der?”, “gururu incinir mi?” gibi endişelerle pedagoğlara koşulmayan günlerdi.

Okullara çuvala para filan dökülmezdi.

Herkeste siyah bir önlük, en büyük dert, yakanın boynumuzu kesip kesmemesiydi.

En yakın okul, en yakın önlükçü, hangi öğretmene düştüyse, bitti gitti!

15 Kokulu silgi daha yoktu.

Renkli televizyon hiç görmediğimiz bir akrabamızın evindeki uzay aracı gibiydi.

Anadol²'u inekler yiyordu.

Ve galiba aslında hiçbir şey yoktu.

Öyle duruyorduk.

20 Duruyordum.

Durmak iyiydi, eğlenceliydi.

Çünkü o zaman anneannem vardı.

Anneannenin hayatta olması, demenin ne olduğunu kimse annem kadar bilmedi.

Annem gençti. Babam da...

25 Biz küçük...

Anneannemin bir sokak ötede oturmasının ne demek olduğunu da annemden daha iyi kimse bilmiyordu.

“Hadi siz anneannenize” cümlesi evde bir müjdeydi.

Çünkü anneanneye gitmek sonsuz oyun oynamak demektir.

30 “Kuzum” diye açardı anneannem kapıyı. Girer girmez ağzına bir şeyler tıkıştırıran birisini sevmek ne kadar zorsa, anneanneni sevmek o kadar kolaydı. Yataktan üşüyerek inen çocuklar anneannesini görünce ısınır, sebebini bilmezdi. Koca bir tabağın içine ılık çay doldurur, çayın içine ekmekler atar, bir de patatesleri küçük küçük doğrar yumurtayla karıştırırdı.

Anneannemin pazar çantaları vardı. “Laylon” derdi. “Şu laylonları da ceplerimize

35 tıkıştıralım”. Ellerini boş tutardı, bizim elimizi tutabilmek için. Her yere taşırdı bizi, ama her yere. Komşuya pazara bakkala parka...

Pazarda “Torunuma güzel elmalardan ver” derdi. Eve elmalar ve civcivlerle döndüğümüz günlerde, annem annesine “Anne şu civcivlerden almayın diye kaç kere daha söyleyeceğim!”

diye azarı bastığında, gözlüklerini şöyle bir burnunun ucundan geriye iter, “Karışma sen, biz

40 balkonda bakıyoruz onlara” derdi. Annemin derdi boyalı civciv, anneannemin derdi çocuklarında yaptığı hataları torunlarında yapmamaktı.

Parkta salıncak sırası beklememe dayanamaz, çocuklara çaktırmadan “Hadi bak bu daha küçük, sen çok sallandın” derdi.

- 45 Anneannem hayatımın en büyüğü dekoruydu.
Evinde karıştırmadığım yer kalmazdı.
Elbiselerini giyip, numaralı gözlüklerini takıp dolaşmama gülerdi.
[...]
Caddebostan Migros, Caddebostan Maksim Gazinosu'yken, "Sana bir sürprizim var"
dediğinde sahnede Beyaz Kelebekler³ vardı.
- 50 Biz en öndeydik. Anneannem arkadaşlarıyla ne güzel eğleniyordu. Dolmalar duruyordu
masanın üzerinde, bir de salatalıklar. Birkaç bardak da meşrubat. Bana kayısı getirmişti
garsonlar.
Daha çok gidecektik gazinoya, daha çok parkta "Hadi," diyecekti başka çocuklara,
"bu küçük, bırak bu binsin." Ama olmadı. Önce saçları döküldü, sonra yüzü küçüldü, hasta
yatağında gazete kâğıtlarından uçak yapıyordu hâlâ. "Gel kuzum", diyordu, "seninle uçağa
55 bineceğiz, Almanya'ya gideceğiz." Gidemedik. Bir gün küt diye hastalanmış, güm diye ölmüştü.
[...]
Şimdi arkadaşlarımla annelerini kaybettiği, onların çocuklarının anneannelerini kaybettiği
yaştayım. Her kayıpta arkadaşlarımla arşivi siliniyor. Her kayıpta bir çocuğun dekoru yıkılıyor.
Buna da tıpta "büyüme" deniyor.

Elif Key, *Bize İki Çay Söyle* (2015)

¹ Pimapen: PVC'nin marka adı. Türkiye'de en çok kullanılan pencere sistemleri

² Anadol: Türkiye'de yapılan ilk arabanın markası

³ Beyaz Kelebekler: Türk pop müzik grubu. Topluluğun müzik yaşantısı 1963'ten
1980'e kadar sürmüştür

- (a) Metinde çocukluk teması nasıl işlenmiş?
- (b) Okuyucuda duygusal bir tepki yaratmak için yazar tarafından hangi teknikler kullanılmış?

2.

Kar

Kardır yağan üstümüze geceden,
Yağmurlu, karanlık bir düşünceden,
Ormanın uğultusuyla birlikte
Ve dörtnala, dümdüz bir mavilikte
5 Kar yağıyor üstümüze, inceden.

Sesin nerde kaldı, her günkü sesin,
Unutulmuş güzel şarkılar için
Bu kar gecesinde uzaktan, yoldan,
Rüzgâr gibi tâ eski Anadolu'dan
10 Sesin nerde kaldı? Kar içindesin!

Ne sabahtır bu mavilik, ne akşam!
Uyandırmayın beni, uyanamam.
Kaybolmuş sevdiklerimiz aşkına,
Allah aşkına, gök, deniz aşkına
15 Yağsın kar üstümüze buram buram...

Buğulandıkça yüzü her aynanın
Beyaz dokusunda bu saf rüyanın
Göğe uzanır -tek, تنها- bir kamış
Sırf unutmak için, unutmak ey kış!
20 Büyük yalnızlığını dünyanın.

KAR adlı şiir (A.Muhip Dıranas)

(a) Şair şiirde yalnızlık duygusunu okuyucuya nasıl iletiyor?

(b) Şiirde yapısal özellikler nasıl kullanılmış ve hangi etkiyi yaratmış?